

ZPRÁVA O ČINNOSTI POLABSKÉHO MUZEA, p. o. ZA ROK 2022

Polabské muzeum

Polabské muzeum
Poděbrady

Polabské národopisné muzeum
Píerov nad Labem

Vlastivědné muzeum
Nymburk

Muzeum Bedřicha Hrozného
Lysá nad Labem

Polabské muzeum, příspěvková organizace
Na Dláždění 68
290 01 Poděbrady
IČO: 00069841
www.polabskemuzeum.cz

Úvod

Polabské muzeum, příspěvková organizace, které je od roku 2003 zřizováno Středočeským krajem, spravovalo v roce 2022 svá následující pracoviště:

- **Polabské muzeum Poděbrady** (sídlo a hlavní budova Polabského muzea s přílehlými objekty),
- **Památník krále Jiřího z Poděbrad** (na II. nádvoří poděbradského zámku),
- **Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem**, areál muzea v přírodě,
- **Vlastivědné muzeum Nymburk** (v rekonstrukci) a objekt bývalé židovské synagogy,
- **Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem**,
- **Centrální depozitář Sadská**,
- **Chata Bohumila Hrabala** (ve správě PM od jara 2022 – zakoupeno Středočeským krajem koncem roku 2021).

Činnost Polabského muzea pro rok 2022 se řídila Plánem činnosti Polabského muzea. Kromě plánovaných činností vznikne v průběhu roku k řešení či vykonání množství dalších podnětů a zadání, které vznikají v souvislosti s plněním plánu činnosti i běžného provozu Polabského muzea či jsou zadány ze strany zřizovatele nebo jsou vyvolány jinými okolnostmi. Lze konstatovat, že Polabské muzeum zdárně plnilo své vlastní i zadané úkoly a požadavky a naplňovalo standardizované činnosti a své poslání.

Po dvouletém omezování provozu a činností Polabského muzea, způsobené probíhající pandemií nemoci COVID-19, bylo již v roce 2022 fungování Polabského muzea bez výrazného omezení. Zavedená různá restriktivní omezení z předchozích let se postupně uvolňovala, i když s opatrností. Opět se mohla uskutečnit slavnostní zahájení výstav za účasti veřejnosti, stejně tak i provádění skupin návštěvníků bez omezení apod. Zase se pomalu začali vracet badatelé, kteří v uplynulém období měli přístup k bádání omezený.

V průběhu roku pokračovala stavební činnost při rekonstrukci Vlastivědného muzea Nymburk, která byla zahájena v roce 2020. Podle původních plánů však průběh stavby neprobíhal tak, jak bylo původně plánováno. Původně měla rekonstrukce muzea skončit v druhém pololetí roku 2022. Bohužel komplikace v předchozích dvou letech způsobené nemocí COVID-19, ale také nedostatkem pracovních sil, v důsledku zahájené války na Ukrajině, a následný nárůst cen materiálu, byl jednou z příčin prodlužování stavby. Dalším důvodem bylo, že při rekonstrukčních pracích se objevovaly některé překvapivé skutečnosti na konstrukci objektu, které bylo potřeba postupně řešit úpravami projektu či změnami postupu prací. Veškeré tyto úkony ale musí být náležitě projednány a schváleny, což se v tomto případě též podepisuje na prodlužování stavby. Nechceme však, aby práce byly provedeny nekvalitně, proto je potřeba tyto kroky řešit odpovídajícím způsobem. Jedním z mnoha drobných důvodů, které mají určitý vliv na pomalejší postup rekonstrukčních a stavebních prací je i skutečnost, že v prostorách pod muzeem byly náhodně objeveny unikátní archeologické situace. Jelikož se s tímto objevem nepočítalo, bylo rozhodnuto změnit projekt a z technického zázemí objektu se stane jedno z míst expozice, kde budou mít návštěvníci možnost na vlastní oči vidět pozůstatky domů ze 14.–15. století. Další části této archeologické situace se nalézají v prostoru plánované přístavby u severního průčelí domu. Proto je nezbytné opět provést změnu projektové dokumentace založení této přístavby, což ale nezbytně souvisí s provedením archeologického výzkumu. Podle posledního vývoje by měla být rekonstrukce dokončena do konce roku 2023, neboť na tento termín je i navázána dotace z programu IROP.

V závěru roku 2021 došlo, po necelých 5 měsících jednání, k uzavření kupní smlouvy mezi Středočeským krajem a soukromým vlastníkem, na koupi chaty ev. č. 274 v Kersku, kterou v letech 1965 až 1997 vlastnil spisovatel Bohumil Hrabal. V následujících jarních měsících došlo k předání tohoto nově získaného majetku Středočeského kraje do správy Polabského muzea. S tím bylo spojeno i schválení nového dodatku Zřizovací listiny Polabského muzea Zastupitelstvem kraje, které se uskutečnilo 28. 2. 2022. V té době se již začalo intenzivně pracovat na způsobu využití – první záměry již vznikly v počátcích jednání vedoucí ke koupi objektu. V průběhu roku 2022 došlo postupně k vyjasnění způsobu provozování a jakým způsobem bude objekt obnoven do stavu, který by odpovídal našim představám. Poslední a již finální podoba objektu bude, že se vrátí do stavu, v jakém byl na přelomu 80. a 90. let 20. stol. Tzn., že budou odstraněny úpravy po roce 2000 a navraceny části, které zanikly.

S objektem chaty jsme ale již pracovali hned od začátku, kdy bylo provedeno protokolární předání objektu. Na začátek února 2022 připadlo 25. výročí úmrtí B. Hrabala. Při této příležitosti byla chata poprvé zpřístupněna veřejnosti, a tak měli zájemci o prohlídku chaty B. Hrabala jedinečnou příležitost, a to v sobotu 5. 2. 2022. Tento den chatu navštívilo celkem 960 návštěvníků. Dva dny předtím chatu navštívila paní hejtmanka Petra Pecková spolu s radními Středočeského kraje, aby při této příležitosti představili získání tohoto objektu a zároveň uctili památku při výročí úmrtí B. Hrabala.

V průběhu roku byla chata ještě otevřena při akci XXIII. Hrabalovo Kersko 21. 5. 2022 (této akce se opět zúčastnila paní hejtmanka Pecková). Naposledy byla chata veřejnosti otevřena na Den Středočeského kraje 28. 10. 2022, kdy se přišlo podívat na 210 návštěvníků. Celkem si v roce 2022 mělo možnost chatu prohlédnout na 1 890 návštěvníků. Všechny nás těší zájem veřejnosti, a to nejen laické ale i odborné, kteří pochvalují krok Středočeského kraje, že investoval do kopě objektu a že bude v blízké budoucnosti po provedení obnovy a zařízení původním inventářem, který má Polabské muzeum z velké části ve svých sbírkách, zpřístupněn veřejnosti.

Po dvou letech omezování různých společenských akcí, bylo v průběhu roku připraveno hned několik zajímavých událostí, které byly návštěvníky pozitivně vítány.

V červnu se odehrály muzejní noci, které se konají v rámci republikového festivalu muzejních nocí. Pátek 3. 6. 2022 byl ve znamení již 13. muzejní noci v Polabském muzeu Poděbrady a Památníku krále Jiřího z Poděbrad. Sobotní večer 4. 6. patřil muzejní noci Muzea Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem. Pro návštěvníky muzejních nocí byl připraven doprovodný program a prohlídky aktuálních výstav. V Muzeu B. Hrozného se při této příležitosti odehrálo představení – doku-komedie *Krásné obrázky z Hrozného života*, v podání divadelního spolku Náplavka.

V sobotu 4. 6. 2022 se v areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem odehrála celodenní akce Dětský den ve skanzenu. Pro dětské návštěvníky byla připravena naučná stezka s pracovními listy a mnoho dalších stanovišť pro poučení a zábavu. V neděli 5. 6. 2022 se uskutečnilo, opět v areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem, vystoupení folklorních souborů v rámci folklorního festivalu Polabská vonička.

Znovu po roce se v areálu Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem konala divadelní představení v rámci Středočeského kulturního léta 2022. Ve středu 30. 6. 2022 se uskutečnilo divadelní představení Divadla bez zábradlí *Iliada*. Zakoupeno celkem 85 vstupenek. Druhým divadelním představením v rámci SKL 2022 bylo vystoupení Městského divadla Mladá Boleslav s hrou *Pes baskervilský*, které se odehrálo v úterý 30. 8. 2022, za účasti 178 platících diváků. Obě akce se mohli uskutečnit také díky významné spolupráci s obcí Přerov nad Labem, která má hlavní podíl na

technickém zajištění, včetně koordinace spolupráce se Sborem dobrovolných hasičů Přerov nad Labem. Finančně tyto dvě akce v rámci Středočeského kulturního léta 2021 zajišťoval Středočeský kraj, a to částkou 205 721,- Kč.

Sobota 20. 8. 2022 byla ve znamení tradiční akce *Skansen v pohádkách Zdeňka Trošky*. Setkání s panem režisérem Troškou se odehrávalo, jako obvykle, za nádherného letního počasí a obvyklého zájmu návštěvníků, kterých bylo na 600. Ti měli možnost se s režisérem mnoha pohádek natáčených právě v areálu PNM Přerov n. L. vyfotografovat, nechat si jej podepsat a pohovořit. Pan režisér si pro letošní setkání připravil tradiční diktát a zájemci z řad návštěvníků si ve staré škole mohli vyzkoušet své znalosti češtiny. Pro dětské návštěvníky byl připraven v areálu zábavný kvíz – poznej pohádku Zdeňka Trošky.

Druhá zářijová sobota (10.9.) byla ve znamení dožínkové slavnosti, která je další tradiční akcí, kterou ve skanzenu v Přerově nad Labem pořádá Polabské muzeum v těsné spolupráci s obcí Přerov nad Labem. Na programu dne byla vystoupení hudební a taneční, a to jak folklórní, tak vystoupení hudebního dechového souboru a další vystoupení v rámci programu, včetně soutěže Polabský bochník. Hlavním bodem slavnosti byl dožínkový průvod, který se opět konal jen v rámci areálu skanzenu. Celodenní akce se zúčastnilo téměř 400 návštěvníků.

Ve spolupráci s Kulturním centrem Poděbrady se uskutečnily v Poděbradech Dny evropského kulturního dědictví, a to o víkendu 10. a 11. září. Návštěvníci Polabského muzea Poděbrady a Památníku krále Jiřího z Poděbrad měli při této příležitosti vstup do našich expozic za 1,- Kč. Další vstup za 1,- Kč byl návštěvníkům Polabského muzea umožněn 28. 10. 2022 v rámci Dne Středočeského kraje.

Zajímavou doprovodnou akcí v rámci vánoční výstavy v Polabském národopisném muzeu Přerov nad Labem, nejen pro dětské návštěvníky, byl o víkendu 3. a 4. 12. Mikulášský průvod pro děti a hudební vystoupení skupiny *Querela*, což se setkal s velmi výrazným zájmem návštěvníků.

Několik velmi zajímavých akcí se uskutečnilo i v průběhu rok 2022 v prostorách Muzea Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem 17. 6 2022· koncert hudební skupiny *Isara*, nebo divadelní představení *Krásné obrázky z Hrozného života*, které odehrálo Divadlo Náplavka (24.6.), či rozlučka dětí se školním rokem v zahradě muzea (28. 6.) pořadem „ZPÍVÁNÍ“ (MŠ Mašinka). Při vernisáži výstavy SERGE DE NIMES (SŠD Lysá nad Labem) se uskutečnila i módní přehlídka studentů SŠD. Muzeum B Hrozného se zapojilo do soutěže Knihovny Lysá nad Labem *KNÍŽNÍ STEZKA* – hra, která provedla krásnými místy Lysé nad Labem a zároveň vyzkoušela literární znalosti účastníků. V závěru roku (3. 12.) se v Muzea Bedřicha Hrozného uskutečnil komponovaný adventní program – ukázky paličkování, výroba vánočních ozdob z korálků a drátků a zdobení vánočních perníčků.

Po omezeních v předchozích letech se v Polabském muzeu v Poděbradech konala od začátku roku 2022 pravidelná jednoměsíční setkání *Přírodovědného klubu Polabí*, která jsou doplňována přednáškami členů. Vedle setkání v muzeu (leden–duben a říjen–prosinec) vyrážejí též na přírodovědné exkurze (květen–červen a září) po zajímavých přírodovědných lokalitách v regionu.

Hospodaření Polabského muzea 2022

V roce 2022 mělo Polabské muzeum celkové náklady ve výši 24 945 075,95 Kč. Příspěvek od zřizovatele (Středočeského kraje) na provoz ve výši 20 847 885,00 Kč (po schválených změnách). Celkové výnosy v roce 2022 dosáhly 25 190 375,35 Kč. V roce 2022 Polabské muzeum dosáhlo kladného hospodářského výsledku z hlavní činnosti ve výši 245 299,40 Kč. Kladného hospodářského výsledku bylo dosaženo především z důvodu čerpání rozvojových projektů na akce PM, příspěvku na spotřebu energií, získání dotace od MK na restaurování sbírek a z důvodu úsporných opatření v rámci úspor energií, a hlavně z příjmů z návštěvnosti a archeologické činnosti (3 138 190,- Kč z toho vstupné 3 095 276,- Kč) a prodeje zboží, jako jsou suvenýry a publikace (617 800,- Kč).

Příspěvek Polabského muzea vzešlý z hlavní činnosti organizace, byl ve výši 4 485 283,- Kč.

Organizační záležitosti

V pracovním poměru bylo v Polabském muzeu v roce 2022 celkem zaměstnáno na 38 osob, tj. na přepočtené úvazky 29 osob. V Polabském muzeu pracovalo celkem 13 odborných pracovníků. Na pozici dokumentátora-evidence sbírek nastoupil od 14. 1. 2022 Petr Fiala, který výrazně posunul tuto důležitou oblast zpracování sbírek kupředu. Na jaře též došlo ke změně na pozici pokladní, kdy skončila své působení pokladní v Polabském muzeu Poděbrady (předtím pokladní ve Vlastivědném muzeu Nymburk) paní Eva Plesarová a nastoupila paní Lenka Vokálová. Ke změně došlo i v Polabském národopisném muzeu Přerov nad Labem, kde ukončila svou dlouholetou pracovní činnost paní Hana Knapová a na její pozici ji vystřídala Kateřina Karasová.

Stálé expozice

Ve čtyřech muzejních pracovištích (Polabské muzeum Poděbrady, Památník krále Jiřího z Poděbrad, Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem, Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem) bylo návštěvníkům v roce 2022 k dispozici celkem 6 stálých expozic. Některé expozice jsou však poskládány zpravidla z několika na sebe navazujících částí, které se v mnoha ohledech doplňují. Příkladem je expozice v PNM Přerov nad Labem, která se skládá z mnoha dílčích částí, a to jak interiérových, tak i exteriérových expozic, tvořících celek s názvem *Život lidu na polabské vesnici od poloviny 18. do poloviny 20. století*.

V průběhu uplynulého roku byla odbornými pracovníky PM (PhDr. Pavel Fojtík – historie, PhDr. Jana Hrabětová a PhDr. Hana Šídová – etnografie, Mgr. Andrej Lamprecht a Mgr. Tereza Machová – archeologie, Mgr. Veronika Liptáková – výtvarné umění, Petr Lebduška a František Sýkora – militaria, RNDr. Martin Šandera – příroda) připravována a následně realizována stálá expozice Městského muzea Sadská. Tato expozice vznikala po dohodě mezi Polabským muzeem a městem Sadská s tím, že Polabské muzeum zapůjčí sbírkové předměty a realizuje stálou expozici a město Sadská dá k dispozici upravené prostory ve zrekonstruovaném domě a finančně zajistí realizaci stálé expozice a její následný provoz. Slavnostní otevření expozice je naplánováno na 14. 3. 2023.

Rok 2022 byl též ve znamení postupných přípravných prací na stálé expozice Vlastivědného muzea Nymburk a též na přípravě expozičního využití a provozního modelu chaty B. Hrabala v Kersku.

Výstavy Polabského muzea v roce 2022

Pro návštěvníky byly v roce 2022 připraveny krátkodobé výstavy na 3 pracovištích Polabského muzea – Poděbrady, Přerov n. L. a Lysá n. L. Návštěvníci tak mohli v průběhu roku shlédnout celkem 20 výstav (z toho 4 pokračovaly již z roku 2021), a to vytvořených vlastních 10 (2 z roku 2021) a dalších 10 (2 z roku 2021) výstav bylo převzato – zapůjčeno od jiných subjektů či autorů. Po dvouleté pauze měli návštěvníci možnost v daném termínu navštívit naši tradiční velikonoční výstavu *Jaro na vsi* v Polabském národopisném muzeu Přerov nad Labem, která bývá pravidelně druhou nejnavštěvovanější výstavní akcí Polabského muzea. Nejvíce navštívenou, jak již bývá tradicí, byla opět vánoční výstava v PNM Přerov n. L. – *Lidové Vánoce v Polabí*. Velmi výrazný zájem návštěvníků zaznamenala výstava fotografií světoznámého fotografa Roberta Vana – *Výběr z díla*, která se uskutečnila v Polabském muzeu Poděbrady. Slavnostního zahájení se zúčastnil pan Robert Vano osobně. Další poděbradskou výstavou, o kterou se velmi návštěvníci zajímaly, byla výstava *Světlo a svítidla* (následně o zapůjčení výstavy projeví i zájem kolegové z Regionálního muzea v Kolíně, kam bude zapůjčena od března 2023).

K výstavám můžeme zařadit i minivýstavku (prezentace archivních materiálů), která byla připravena pro ukrajinskou delegaci při návštěvě Poděbrad 26. 10. 2022, na téma Ukrajinská hospodářská univerzita v Poděbradech v 20. a 30. letech 20. století.

Polabské muzeum Poděbrady

04. 05. 2021 – 31. 01. 2022	Z historie železnice v Polabí
17. 09. 2021 a dále v 2022	Karel Svoboda: Ptáci – dlouhodobá interaktivní výstava
11. 12. 2021 – 24. 04. 2022	Aleš Slavík: Andělé
13. 04. 2022 – 30. 06. 2022	Pavel Rajdl – Trochu naděje
05. 05. 2022 – 31. 01. 2023	Světlo a svítidla – kapitoly z historie svícení
05. 05. 2022 – 04. 09. 2022	Robert Vano – Výběr z díla
04. 09. 2022 – 30. 11. 2022	Zasněné krajiny Jana Parkmana
08. 09. 2022 – 30. 12. 2022	Pavel Matuška – Usmívání
13. 12. 2022 – 08. 01. 2023	Hoj ty Štědrý večere aneb pojdte s námi do Betléma

Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem

18. 03. 2022 – 24. 04. 2022	Jaro na vsi
18. 03. 2022 – 31. 10. 2022	Pivo a pivovarnictví na Nymbursku
08. 05. 2022 – 31. 10. 2022	Toulky polabskou přírodou
15. 05. 2022 – 31. 10. 2022	Z historie šicích strojů
17. 11. 2022 – 30. 12. 2022	Lidové Vánoce v Polabí

Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem

23. 11. 2021 – 08. 01. 2022	D. Holmanová: Vánoce s vůní perníku
01. 03. 2022 – 30. 04. 2022	František Janula – Obrazy Čech z Paříže/návrat domů
12. 05. 2022 – 26. 06. 2022	Střední škola designu Lysá nad Labem – SERGE DE MIMES – zašitá modrá
02. 07. 2022 – 27. 08. 2022	Jaroslav Urbánek – plastiky, Jiří Šorm – obrazy
15. 09. 2022 – 29. 10. 2022	Nad krajinou slz a radiace – Pracovní tábory v Čechách
08. 11. 2022 – 14. 01. 2023	Paličkovaná krajka – Výstava krajek „Kroužku paličkování při Městské knihovně Lysá nad Labem“

Výstavy nejsou prezentovány jen v prostorech Polabského muzea, ale v několika případech se výstavy, vytvořené pracovníky Polabského muzea, uskutečnily i mimo výstavní prostory Polabského muzea:

5. 2. 2022: Mimořádné otevření chaty Bohumila Hrabala – prezentace záměru a dokladů původního vybavení

21. 5. 2022: Mimořádné otevření chaty u příležitosti 23. ročníku Hrabalova Kerska – prezentace studentských návrhů na řešení návštěvnického zázemí a prezentace dokladů původního vybavení včetně prezentace osobního vozidla B. Hrabala.

21. 5. 2022: Spisovatel Bohumil Hrabal – u příležitosti 23. ročníku Hrabalova Kerska, Ateliér Kuba, Kersko,

1. 3. – 20. 6. 2022: Král Jiří a jeho doba, ZŠ Městec Králové

9. 9. – 23. 9. 2022: Tajemný Salamandr, Muzeum města Duchcova (RNDr. M. Šandera)

Návštěvnost

Po dvou letech omezeného provozu muzea, byl v roce 2022 již provoz plně obnoven, což vedlo k pomalému návratu počtu návštěvníků do předcovidového období. Oproti roku předchozímu přišlo o více jak 10 000 návštěvníků více, ale je to stále méně než v roce 2019. V celkovém segmentu návštěvnosti se promítá jistý výpadek organizovaných školních skupin. Zde je návrat velmi pozvolný a někde je to proti roku 2019 zaznamenán výrazný pokles. Expoziční prostory Polabského muzea a konané výstavy a akce navštívilo v roce 2022 celkem **48 907** osob. Z toho bylo platících **42 925** a **5 982** osob zdarma (zpravidla děti předškolního věku, návštěvníci s volným vstupem, účastníci vernisáží apod.). Do této statistiky ale není započítána návštěvnost chaty Bohumila Hrabal v Kersku, která byla veřejnosti v roce 2022 celkem 3x mimořádně zpřístupněna. Při těchto příležitostech zavítalo do chaty celkem **1 890** osob.

Tabulka návštěvnosti Polabského muzea v roce 2022

2022	Polabské národopisné muzeum Přerov nad Labem		Polabské muzeum Poděbrady		Památník krále Jiřího z Poděbrad		Muzeum Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem		Celkem
	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	Platící	Zdarma	
leden	0	0	172	16	0	0	32	5	225
únor	0	0	139	22	0	0	39	10	210
březen	1 890	364	179	35	246	2	82	10	2 808
duben	5 856	1 126	124	44	904	7	142	7	8 210
květen	1 675	329	941	78	1 137	53	159	134	4 506
červen	1 757	328	852	41	1 386	73	245	39	4 721
červenec	2 064	338	658	33	1 768	73	72	52	5 058
srpen	2 250	448	672	20	1 630	61	76	3	5 160
září	949	347	397	30	1 298	23	109	5	3 158
říjen	1 062	175	202	14	1 127	19	75	6	2 680
listopad	2 032	329	391	16	403	14	58	17	3 260
prosinec	7 460	1 229	145	6			70	1	8 911
celkem	26 995	5 013	4 872	355	9 899	325	1 159	289	48 907
Celkem	32 008		5 227		10 224		1 448		

Rozložení skupin návštěvníků dle výše zaplaceného vstupného – v roce 2022 byl zaznamenán výrazný pokles segmentu návštěvníků „školní skupiny“:

2022	Dospělí plně vstupné	Děti školáci snížené vstupné	Studenti snížené vstupné	Senioři snížené vstupné	Rodinné snížené vstupné	Školní skupiny snížené vstupné	Ostatní skupiny snížené vstupné	Vstup 1,- Kč	ZTP	Celkem Platících	Celkem Zdarma	Celkem
Celkem	19 809	7 255	1 638	8 442	1 302	2 402	422	1 447	208	42 925	5 982	48 907

Přednášková činnost a lektorské a doprovodné programy

Návrat k bohaté přednáškové činnosti z minulých let byl v uplynulém roce pouze pozvolný. Ale i přesto se přednášková činnost konala v rámci edukačních aktivit – lektorských programů pro organizované školní skupiny, od žáků mateřských škol až po studenty středních škol. Nebo při akcích pořádaných mimo Polabské muzeum zpravidla jiným subjektem.

Pro žáky škol se uskutečnilo celkem 11 přednášek (RNDr. Martin Šandera, Ph.D., PhDr. Pavel Fojtík, Mgr. Tereza Machová, Ondřej Rašín), a to jak přímo ve školách, tak i v prostorách muzea. Celkem si tyto přednášky vyslechlo na 344 žáků. K této kapitole lze také započítat objednané komentované prohlídky expozic s výkladem či edukací (PhDr. Helena Lipavská, PhDr. Pavel Fojtík, Mgr. Veronika Liptáková) pro skupiny, ať již školní mládeže, či seniorů nebo zájmových sdružení, kterých se uskutečnilo 14 pro 370 posluchačů. Komentované výklady (RNDr. M. Šandera) při exkurzích po zajímavých místech v regionu se zaměřením na přírodu bylo 8 a vyslechlo si je 201 účastníků. Dalším segmentem jsou přednášky konané na pozvání (PhDr. Jana Hrabětová, PhDr. P. Fojtík) klubu důchodců, měst, obcí, zájmových sdružení a spolků, Akademií III. věku, či v záchranné stanici Huslík, kterých bylo provedeno celkem 23 za účasti více jak 800 posluchačů.

V rámci lektorských programů jsou nabízena témata např.: Bohumil Hrabal a Kersko, Bohumil Hrabal a Nymburk, Památky a architektura Nymburka, Z historie poděbradského zámku a Poděbrad, Král Jiří z Poděbrad, dále témata s přírodovědnou tematikou (obojživelníci a plazi apod.).

V rámci přednášek pro školy se uskutečnila i on-line prezentace (PhDr. H. Šídová) *Lidové tradice na polabském venkově* – mluvené slovo a ukázky lidových písní, která byla určena pro žáky 1. stupně České školy v Madridu. Celkem přednášku vyslechlo na 50 žáků.

Pro zájemce z řad návštěvníků, hlavně pro rodiče s dětmi či individuální návštěvníky, je ke zpestření prohlídky muzea v přírodě, a to již od roku 2021, zvláště v letních měsících, k dispozici jednoduchá kvízová hra „*Od chalupy k chalupě...*“. S otevřením velikonoční výstavy v roce 2022, *Jaro na vsi*, byly pro dětské návštěvníky připraveny nové hrací listy k této výstavě.

Ve dnech 9. 4. a 23. 4. 2022 proběhla v areálu skanzenu, Polabského národopisného muzea Přerov nad Labem, výjimečná akce organizovaná hejtmankou Středočeského kraje paní Petrou Peckovou – *Velikonoce pro děti z dětských domovů*. Pro skupiny dětí z dětských domovů byl připraven (PhDr. H. Šídová) celodenní program s velikonoční tematikou. Do skanzenu přijelo na 100 dětí z několika různých DD ze Středočeského kraje. Po úvodním uvítání proběhla komentovaná prohlídka skanzenu, poté si děti mohly zahrát novou hru pro dětské návštěvníky *Velikonoce ve skanzenu* a na závěr si vytvořily v interiéru chalupy z Oskořínka ozdobnou mističku s jarními motivy. Součástí programu byl i oběd v nedaleké restauraci a čokoládová nadílka. Vše bylo finančně zajištěno Středočeským krajem.

Zajímavý workshop se ve skanzenu, pod názvem *Pohoda medvědí*, uskutečnil 15. 5. 2022. Pro oživení programu, byl zorganizován (PhDr. H. Šídová) jednodenní kurz výroby ručně šitého kloubového medvídky pod vedením Romany Mathausové. Všechny účastnice byly s náplní kurzu i s atmosférou celé akce nadmíru spokojené.

Badatelská služba

Ke standardním úkonům odborných pracovníků Polabského muzea patřilo též vyřizování badatelských dotazů z řad laické i odborné veřejnosti. Nejčastěji jsou pro badatelské dotazy využívány

informace uložené ve sbírce písemností jednotlivých pracovišť Polabského muzea. Prezenčně bádalo v Polabském muzeu v roce 2022 celkem 56 badatelů (což je více jak dvojnásobek roku předchozího), několik z nich muzeum navštívilo opakovaně – celkem se jednalo o 117 badatelských úkonů. Odborní pracovníci řešili v průběhu roku 2022 na 249 badatelských písemných dotazů a konzultací na různá odborná témata.

Odborné konference a semináře

Podle nabídek a zájmu se kolegové v roce 2022 zúčastňovali následujících setkání, workshopů či školení:

Mgr. Tereza Machová:

23. 5. 2022: Setkání konzervátorů Středočeského kraje v Berouně

13. 9. – 15. 9. 2022: Konference Konzervátorů-restaurátorů, Třebíč

9. 11. 2022: Workshop „Restaurování archeologických keramických nálezů“ na VŠCHT v Praze

22. 11. 2022: Workshop „Setkání k výsledkům letošní sezóny zjišťovacího výzkumu na neolitickém sídlišti s rondelem v Litomyšli – Nedošín“. Muzeum v Litomyšli

Mgr. Veronika Liptáková Korčáková:

13. 9. – 15. 9. 2022: Konference Konzervátorů-restaurátorů, Třebíč

8. 9. 2022: 10 slohů architektury v Kutné Hoře, Seminář a exkurze

František Sýkora:

13. 9. – 15. 9. 2022: Konference Konzervátorů-restaurátorů, Třebíč

PhDr. Pavel Fojtík

8. 12. 2022: Regionální muzeum Mělník: V. ročník historického semináře o plavbě a obchodu na řece Labi

PhDr. Helena Lipavská

18. 1. 2022: on-line jednání Komise historiků AMG

PhDr. Jan Vinduška

Soubor 4 školení (září-prosinec 2022) na téma Managerské dovednosti – VISK

Část zaměstnanců PM – pokladní – absolvovala školení/seminář na téma komunikace s veřejností – VISK

Ediční činnost

Výkonný redaktor Vlastivědného zpravodaje Polabí, RNDr. Martin Šandera, Ph.D., stále shromažďoval a redakčně upravoval články pro připravované číslo *Vlastivědného zpravodaje Polabí 50/2019*. Na podporu výstav *Jaro na vsi a Lidové Vánoce v Polabí* vydalo Polabské muzeum informační letáčky, které doplňovaly informacemi plakátovací kampaň. V rámci připomínky 55. výročí otevření Polabského národopisného muzea byl vydán DL letáček *Kalendárium akcí* v PNM Přerov n. L.

V průběhu roku probíhala též spolupráce s vydavateli městských zpravodajů a regionálních tiskovin, kam odborní pracovníci posílali své texty věnované jednak událostem z historie či aktuálním výstavám. Ve spolupráci s Kulturním a informačním centrem Poděbrady byl vydán stolní kalendář na

rok 2023 „Po stopách poděbradských osobností“, kdy texty a většinu obrazového materiálu připravil PhDr. Pavel Fojtík.

Propagační činnost

Významnými komunikačními nástroji jsou stále sílící sociální sítě. Polabské muzeum již několik let využívá hlavně facebookové profily jednotlivých pracovišť a účet na Instagramu a Twitteru. Základním informačním zdrojem pro prezentaci aktuálních výstav a dalších zajímavostí či sdělování důležitých informací jsou webové stránky Polabského muzea (www.polabskemuzeum.cz), které v roce 2022, dle analýzy statistiky, využilo celkem 152 991 uživatelů (nárůst oproti předchozímu roku o 272 %).

Vedle on-line inzerce probíhá i propagace formou výleповé služby, kde se informace o výstavách mohli zájemci dozvědět z plakátů na výleповých plochách. Zároveň je při propagaci významných akcí, jako byly zvykoslovné výstavy *Jaro na vsi* a *Lidové Vánoce v Polabí* v Polabském národopisném muzeu Přerov nad Labem, využita možnost prezentace za pomoci tzv. citilightů na několika vybraných místech v Praze, doplněných o DL letáčky umístěné na několika desítkách distribučních míst nejen v Praze, ale i ve Středočeském kraji. Způsob této formy propagace je hodnocen následně velmi pozitivně, což se i promítá do zvýšené návštěvnosti.

Významnou roli v propagaci činnosti muzea mají, i díky svému dosahu, informace uvedené ve sdělovacích prostředcích, jako je televize a rozhlas, které se týkají jak významných událostí, tak aktuálního muzejního dění. V rámci natočených a odvysílaných reportáží či pořadů (a to i reprízovaných), se následně projevuje i nárůstu zájmu návštěvníků o naše muzejní expozice či akce. V průběhu roku byly natočeny a odvysílány následující reportáže, ve kterých vystupovali zaměstnanci Polabského muzea:

- PhDr. Jan Vinduška: reportáže v Českém rozhlase: ČRo Radiožurnál: *Host Lucie Výborné* (20. 8. 2022), ČRo Region: *Tady to znám...* moderuje Pavel Vítek (4. 11. 2022), v pořadu *Česko jako na dlani* (15. 11. 2022), pořad na ČRo Dvojka: *Jak to vidí...* moderátor Zb. Czendlik (4. 12. 2022), Nejčastějším tématem byl Bohumil Hrabal a chata v Kersku, prezentace výstav a lidové tradice. Reportáž v pořadu *Polopatě* vysíláno na ČT 1 17. 4. 2022 (Velikonoční týden – symboly a tradice), většina pořadu natočena v areálu PNM Přerov nad Labem.
- PhDr. H. Šídová: ČRo Region: *Tady to znám...* moderuje Pavel Vítek (23. 12. 2022)
- PhDr. Pavel Fojtík: reportáž o Jiřím z Poděbrad a poděbradských lázních pro pořad německé televize MDR z Památníku krále Jiřího z Poděbrad – vysíláno SRN v TV 28. 10 2022
- RNDr. Martina Šandera, Ph.D.: reportáž ČRo – praktická pomoc na lokalitě kriticky ohroženého skokana ostronosého
- Ondřej Rašín: reportáž ČT 16. 5. 2022 – výstava vyšívaných obrazů P. Gregora v MBH Lysá n. Labem

V Polabském muzeu v Poděbradech proběhlo i natáčení reportáže do pořadu *Historie.cs*, a to dokumentů věnujících se Ukrajinské hospodářské univerzitě v Poděbradech (PhDr. H. Lipavská).

Další informace o výstavách a expozicích Polabského muzea byly zveřejněny formou novinových článků a informací v regionálním tisku (Nymburský zpravodaj, Lyské listy, MF DNES, Nymburský deník, Noviny pro Poděbrady či Zpravodaj MÚ Poděbrady).

V průběhu roku 2022 v areálu PNM Přerov nad Labem opět probíhalo natáčení některých reportáží do pořadu *Vychytávky Ládi Hrušky*, které se stávají i potenciální reklamou zvoucí k návštěvě muzea v přírodě.

Práce se sbírkami a odborná činnost

Polabské muzeum spravuje rozsáhlý sbírkový fond pod názvem Sbirka Polabského muzea, která čítá více než 150 000 evidenčních čísel zapsaných v Centrální evidenci sbírek (CES) vedenou Ministerstvem kultury. Sbirka PM je zapsána v Centrální evidenci sbírek pod číslem: MPB/002-05-13/243002. Vlastníkem Sbirky Polabského muzea je Středočeský kraj, zřizovatel Polabského muzea a Polabské muzeum je správcem této Sbirky.

Sbirka Polabského muzea se skládá z následujících podsbírek:

- Geologická
- Botanická
- Zoologická
- Archeologická (prehistorie)
- Historická
- Numismatická
- Etnografická
- Výtvarné umění
- Knihy
- Další – Kabinet L. Kuby
- Jiná – Muzeum Královéměstecka
- Jiná – Muzeum B. Hrozného Lysá nad Labem
- Jiná – Městské muzeum v Sadské
- Jiná – Vlastivědné muzeum Nymburk

Sbirku Polabského muzea se v roce podařilo obohatit o nákupy předmětů sbírkové povahy, a to o:

- Návštěvní kniha z vily Tomáše Černého v Nymburce (1907–1928) s kresbami Osvalda Polívky, v ceně 1 500,- Kč.
- Soubor knih spojených s Bohumilem Hrabalem od Mirko Klöverberga (Švédsko) za částku 2 500,- Kč. Soubor obsahuje následující knihy:
 - 1) *Texty*, leden 1993 – leden 1994, vydáno k 80. narozeninám březem 1994, 1000 výtisků – Dedikace: Petrovy srdečně B. Hrabal U Zlatého Tygra 27.7.94
 - 2) *Den otevřených dveří*, Praha 1992 svazek 226
 - 3) *Vánoční večerníček*, 7. 12. 1992, 90 výtisků, svazek 255
 - 4) *US OPEN 92 Kersko*, 11. 9. 1992, svazek 251
 - 5) *The Fascination*, 30. 11. 1994 svazek 319
 - 6) *I naše chyby jsou dokonalé*, náklad 40 výtisků, tisk 10. 8. 1992 v 14.30, svazek 250Dále: Portrét B.H. u Zlatého tygra 1989 vlastnoručně signovaný.
Fotografie B.H. s kočkami v lese, s textem na zadní straně: „Terezce srdečně B. Hrabal se svými kočkami U Zlatého tygra 23.07.93“

Sbirka Polabského muzea byla dále rozšířena o darované předměty či soubory předmětů (celkem přiřazeno 10 přírůstkových čísel), které obohatily například výrazně podsbírku Vlastivědného muzea Nymburk, a to o soubor movitých věcí z pozůstalosti Bohumila Hrabala.

V rámci personálního posílení na pozicích dokumentátorů, byla novému dokumentátorovi (P. Fiala) svěřena činnost při správě a evidenci nových přírůstků a digitalizace přírůstkových knih do databáze BACH, kdy bylo převedeno celkem 5 988 zápisů. Dále bylo do digitální podoby v rámci databáze BACH

převedeno celkem 4 137 evidenčních zápisů, revizí prošlo 1 672 předmětů. Jednou z forem práce se sbírkami je i obrazová digitalizace sbírkových předmětů, a to jak skenování 2D předmětů (dokumenty, fotografie) tak i 3D předmětů. K tomu dochází postupně u nově získaných předmětů či u předmětů archivní povahy, které se zpracovávají z hlediska badatelského. V roce 2022 pokračováno v revizi archeologického materiálu, kdy byla současně prováděna fotografická dokumentace a lokalizace a fotografická dokumentace byla přidána k příslušným záznamu v databázi BACH, kde byly též upraveny a doplněny chybějící informace o předmětu (např. rozměry, datace). Při revizích archeologického materiálu docházelo též k přebalování uložených, zpravidla kovových předmětů a zároveň dochází i k ukládání do nových krabic, s čímž souvisí i tvorba aktuálních lokačních seznamů v depozitáři.

V podsбірce výtvarné umění byla provedena fotodokumentace karikatur a portrétů Hanuše Bohmana z Poděbradské části sbírky a následné přidání k jednotlivým záznamům v systému BACH. Též byla provedena fotodokumentace zápůjček pro expozici „Sadská“ do systému Bach.

Činnost přírodovědce RNDr. Martina Šandery, Ph.D. je výrazně zaměřena na terénní výzkumy, z nichž následné výstupy a poznatky jsou využity v přednáškách, či při publikační činnosti. Průběžně získávaná data budou zpracována v budoucích publikacích. Výzkum se týkal hlavně sledování výskytu obojživelníků a plazů. Data o výskytu obojživelníků a plazů byla zapsána do Nálezové databáze ochrany přírody.

Nezanedbatelnou činností odborných pracovníků bylo též vyřizování badatelských dotazů či rešerší, přípravou a realizací výstav a expozic (expozice v Sadské: **Sadská napříč staletími: historie, příroda, architektura, osobnosti** – autor PhDr. P. Fojtík) včetně případných průvodcovských služeb v expozicích. V souvislosti s pořízením úložných systémů v depozitářích pokračovala i práce při reorganizaci a ukládání sbírek v těchto depozitářích (Přerov n. L. a Sadská).

Pracovní činnost muzejního archeologa je ještě rozšířena, vedle standardní muzejní práce, o úkony z oblasti státní památkové péče v oblasti archeologie – vydávání vyjádření ke stavebním činnostem, a hlavně provádění terénních archeologických výzkumů nebo dohledů při stavbách rodinných domků, při investorských stavebních akcích či průzkumy archeologických lokalit zasažených výstavbou. S touto odbornou činností je spojeno i doplňování informací z terénu do portálu Archeologického ústavu – Archeologická mapa.

Od jarních měsíců bylo jedním z hlavních úkolů vedení ZAV v průběhu archeologických prací při rekonstrukci budovy VM Nymburk, a hlavně archeologické práce při řešení založení objektu přístavby.

V roce 2022 bylo realizováno v oblasti archeologické činnosti mj. následující:

Počet terénních výzkumů nebo dohledů		Počet vyjádření	Počet dokončených nálezových zpráv a zpráv pro investory	Počet nedokončených nálezových zpráv a zpráv pro investory
Hrazené	Nehrazené			
4+1	23 – rodinné domky	20	2	15

Seznam realizovaných archeologických dohledů či výzkumu a jejich výsledek:

- Nymburk – obytná lokalita Za Poliklinikou II. fáze (negativní), Mgr. A. Lamprecht
- Nymburk – VM Nymburk – sídlištní nálezy 16.-19. století; Mgr. A. Lamprecht
- Chotěšice – rozšíření vodovodu – negativní (pokračuje do 2023); Mgr. A. Lamprecht

- Chotěšice – víceúčelová nádrž – negativní; Mgr. A. Lamprecht
- Nymburk – RD parc. č. st. 277, ul. Malé Valy 217 – sídlištní nálezy 13. – 17. století; Mgr. A. Lamprecht
- Sány 2x RD (parc. č. 843/11, 832/16) – zahloubené objekty (2 kúlové jámy v základových pasech na parc. č. 843/11), latén/d.ř.; Mgr. A. Lamprecht a Mgr. T. Machová
- Dohledy na dalších RD – Poděbrady, Sány, Křinec, Lysá n. Labem, Nymburk (negativní); Mgr. T. Machová
- Terénní práce, dohled a dokumentace na výzkumu u rámci rekonstrukce VM Nymburk, účast na kontrolních dnech, nálezy keramiky, staré dlažby a mincí vše 14. – 18. století. Mgr. T. Machová
- ZAV Sány rekonstrukce západní části ohradní zdi kostela sv. Ondřeje (staré pohřebiště), pozitivní nález, kosterní pozůstatky a keramika datovaná od pravěku do středověku. Mgr. T. Machová a Fr. Sýkora

Publikační činnost Polabského muzea

PhDr. Pavel Fojtík:

MF Dnes, redaktorka Eva Jarošová – článek o historii Polabí, červen 2022 (podklady pro článek)

Magazín Práva – Veronika Rodriguez – článek o Kersku a Bohumilu Hrabalovi – červen 2022 (podklady pro článek)

A. Poděbrady:

1. Poděbradská kolonáda – 8 bannerů – 550. výročí povýšení Poděbrady na město
2. Stolní kalendář 2023 - Po stopách poděbradských osobností – autorství krátkých medailonků 52 osobností města (květen–červen 2022)
3. Poděbradský zpravodaj 2/2022; Ze života Poděbradska: 550 let povýšení Poděbrad na město, str. 8
4. Poděbradský zpravodaj 4/2022; Ze života Poděbradska: Poděbradský hrad očima Augusta Sedláčka před 125 lety, str. 9
5. Poděbradský zpravodaj 6/2022; Ze života Poděbradska: Řetězový most v Poděbradech a baron Jiří Šimon ze Siny, str. 9

B. Sadská:

1. Sadské noviny, číslo 3., ročník 23., vychází 25.3.2022; Z historie města: „Bejvávalo“ - Vzpomínky pamětníka na požár lázeňské budovy Růža, str. 6-7
2. Sadské noviny, číslo 6., ročník 23., vychází 24.6.2022; Z historie města: „Bejvávalo“ – Ředitel František Douděra a záchrana učiliště po požáru 1960, str. 5
3. Sadské noviny, číslo 7., ročník 23., vychází 29.7.2022; Z historie města: „Bejvávalo“ – Ředitel František Douděra se zasloužil o rozvoj učňovské školy II., str. 5
4. Sadské noviny, číslo 9., ročník 23., vychází 19.9.2022; Z historie města: „Bejvávalo“ 140 let od založení železitých lázní v Borech, str. 5
5. Sadské noviny, číslo 10., ročník 23., vychází 28.10.2022; Z historie města: „Bejvávalo“ – 28. října 1945 – Lípa Svobody, str. 5
6. Sadské noviny, číslo 11., ročník 23., vychází 25.11.2022; Z historie města: „Bejvávalo“ – Nová zjištění o pobytu Arnošta z Pardubic v Sadské, str. 5

7. Sadské noviny, číslo 12., ročník 23., vychází 21.12.2022; Z historie města: „Bejvávalo“ –Historie budování nové silnice přes Sadskou (1968-1976), str. 5

C. Nymburk:

1. Nymburské novinky 3/2022, číslo 3, Božena Němcová v Nymburce chovala ochočené slepice, psa i kanára, str. 3-4
2. Nymburské novinky 6/2022, číslo 4, Zánik dominikánského kláštera, str. 1-3
3. Nymburské novinky 9/2022, číslo 5, Seriál o nymburských podnikatelích a živnostnících – Truhlářství Kynčl, str. 1-2

PhDr. Jana Hrabětová:

Série 12 článků na různá národopisná témata pro *Noviny pro Poděbrady*

3 články pro Zpravodaj MÚ Poděbrady

Konzervování a restaurování

Kolegyně Mgr. Tereza Machová, která nastoupila do Polabského muzea v roce 2021, se hned zapojila do činností spojených s konzervováním, hlavně archeologického materiálu a do činností spojených s preventivní konzervací a to tak, aby byla sbírkám poskytnuta maximální péče. Druhý konzervátor, František Sýkora společně s Petrem Lebduškou při přípravě velké výstavy *Světlo a svítidla* kompletně zkonzervovali či případně zrestaurovali – celkem 180 předmětů spojených se svítidly a svícením ze sbírky celého Polabského muzea. Oba pánové se podíleli i na vlastní instalaci této úspěšné výstavy, jejímž autorem je František Sýkora. Další desítky předmětů, které jsou prezentovány v nově vytvořené stálé expozici Muzea Sadská, prošly též procesem konzervace.

Dezinsekčním zásahem zvaným fumigace (dezinfekční zákrok proti skladištním škůdcům a dřevokaznému hmyzu), prošel v roce 2022 celý Centrální depozitář Sadská, a to jak v jarním, tak i podzimním období. V podzimním období byla též provedena i fumigace depozitářů objektu Klášter v Poděbradech.

Standardně probíhal i monitoring stavu relativní vlhkosti a teploty (za pomoci přístrojů – datalogery), jak v expozicích, tak v depozitářích, což patří k dalším činnostem spojeným s preventivní konzervací. S touto činností souvisejí případná opatření na dodržování vhodných klimatických podmínek pro jednotlivé sbírkové předměty či soubory předmětů, jako je například následná instalace zvlhčovačů vzduchu v expozicích, nebo naopak odvlhčovačů, a to jak mechanických přístrojů, tak i za pomoci chemických absorbentů (např. jejich umístění do výstavních vitrín k regulaci optimální vlhkosti).

V rámci konzervace a restaurování archeologického materiálu Mgr. T. Machová zpracovala 26 předmětů z bronzu (např. část bronzového srpů, bronzové záušnice, dýčky, část rozlámané bronzové nádoby apod.) a provedla restaurování 29 keramických nádob, ale též čištění stříbrné záušnice či desalinace nálezů stříbrných šperků nebo sekeromlatu. Některé sbírkové předměty byly konzervovány externě, jako například 2 spirálové náramky a měděný sekeromlat.

Externě bylo v roce 2022 provedeno Konzervování a restaurování u následujících předmětů:

1. Portrét paní Hermíny Rabasové-olejomalba, externě ak. mal. Olga Trmalová
2. Soubor tří obrazů (financováno z programu ISO II/D) do nově chystané expozice v muzeu v Nymburce: U 3234 Oltářní Milostný obraz Madony s Ježíškem, U 3223 Sv. Ferdinand a U

3224 Sv. Františka od Václava Prokopa Kramolína – externě ak. mal. Eva Kolmanová se subdodávkami restaurátorů se specializací šperků a historických dřevořezeb ozdobného rámu: Vlasta Samohrdová.

3. Dvě pololidové řezby soch sv. Kateřiny a sv. Jiřího do expozice v Sadské, externě konzervace, očištění-restaurátor MgA. Vojtěch Verner.
4. Soubor autorských kreseb a grafik Ludvíka Kuby, externě restaurátorka papíru Dagmar Dušková

Knihovna Polabského muzea

Podle knihovního zákona evidovaná Knihovna Polabského muzea, spravovala ke konci roku 2022 na 36 198 knihovních jednotek (knihy a časopisy). Roční přírůstek knihovního fondu (knihy a časopisy) činil celkem 74 knihovních jednotek (nové knižní přírůstky jsou následně uveřejněny na webu Polabského muzea), za což byla vynaložena částka 15 121,- Kč (z toho předplatné periodik 4 868,- Kč a nákup knih 10 253,- Kč). Během roku se uskutečnilo celkem 142 výpůjček, a to jak zaměstnanci PM (74 absenčních výpůjček), kteří knihovnu využívají v rámci své odborné činnosti, tak také studenty a dalšími badateli (34 absenčních výpůjček), pro které je muzejní knihovna dostupným zdrojem informací.

Budovy ve správě Polabského muzea a jejich údržba a opravy, investice

Polabské muzeum v roce 2022 spravovalo celkem 35 objektů (4 jsou kulturní památky):

- 32 budov v majetku Středočeského kraje, z nichž jsou 3 kulturní památky (staročeská chalupa a dům z Oskořínku v areálu PNM Přerov nad Labem a bývalý špitál Kunhuta u hl. budovy Polabského muzea v Poděbradech). Z celkového počtu 32 objektů se 25 objektů nachází v areálu PNM Přerov nad Labem. Zbývající objekty jsou v Poděbradech (3), Nymburce (1), Sadské (2) a nově chata Bohumila Hrabala v Kersku (Hradištke u Sadské)
- 1 budovu pronajatou (synagoga Nymburk),
- 1 budovu v užívání (Muzeum B. Hrozného v Lysé nad Labem) – kulturní památka,
- 1 muzejní expozice v objektu jiného vlastníka (Památník krále Jiřího z Poděbrad – na zámku Poděbrady – kulturní památka – využívány 3 prostory na základě smlouvy o výpůjčce).

V roce 2022 pokračovala největší investiční akce, která byla zahájena v roce 2020, a to rekonstrukce objektu Vlastivědného muzea Nymburk, jejíž cena, včetně nových expozic, je předpokládána na téměř 60 000 000,- Kč. Předpoklad dokončení stavebních prací je v roce 2023 a v následujícím období dojde k instalaci vlastních sbírkových předmětů do nové stálé expozice.

Po fyzickém převzetí objektu chaty Bohumila Hrabala, 18. 1. 2022, probíhalo postupné vyklizení objektu a jeho příprava na následné mimořádné otevření 5. 2. 2022 pro veřejnost. Pro představitele Středočeského kraje a novináře byla chata již zpřístupněna 3. 2. 2022. V průběhu následujících měsíců bylo pokračováno v pracích na dočištění objektu, bylo provedeno geodetické zaměření, arboristický posudek dřevin na pozemku a studentky ČVUT, Fakulty architektury, pod vedením prof. V. Girsy provedli inventarizaci objektu. Výsledkem jejich práce je kompletní zmapování stavebního vývoje chaty, včetně rekonstrukce vybavení dle dodaných obrazových materiálů.

Na objektech a zařízeních ve správě Polabského muzea se prováděla běžná drobná údržba, či odstraňování provozních závad či závad vzniklých opotřebením.

V areálu PNM Přerov nad Labem probíhala standardní činnost na udržování objektů. Na základě odborných posudků dřevěných konstrukcí (2021) bylo provedeno chemické ošetření krovů a záklopového stropu staročeské chalupy. Stejný proces ochrany byl aplikován, na základě provedeného odborného posudku (2022) i na krovu objektu Myslivna, kde bylo ještě nutné vyklidit půdu od zde uloženého materiálu. Kromě nezbytného chemického ošetření byla provedena i výměna či tesařská oprava některých trámů krovu objektu, neboť jejich stav byl již havarijní.

Zásadní opravou prošla i střecha nad západním křídlem budovy Centrálního depozitáře v Sadské, kdy byla dožívající krytina na ploché střeše nahrazena novou, včetně provedení nátěrů oplechování. V Centrálním depozitáři byly provedeny práce na odstranění stávajících závad týkající se rozvodů elektřiny.

Byla provedena výmalba pracovny archeologa v objektu Klášter v Poděbradech. V upraveném výstavním prostoru Kunhuta v Poděbradech (2021), byl v březnu 2022 instalován nový závěsný prezentační systém. Stejný systém byl instalován (červen 2022) i ve výstavním prostoru Muzea Bedřicha Hrozného Lysá nad Labem.

V rámci investic byla pořízena sestava policových regálů k ukládání sbírkových předmětů v depozitářích PNM Přerov nad Labem a v Centrálním depozitáři Sadská čímž se výrazně zlepšily podmínky uložení a kapacita depozitárního prostoru.

K běžné údržbě patří i péče o zeleň – nejen travní porosty, ale i péče o stromy v areálech, a to na všech pracovištích (Poděbrady, Nymburk, Sadská, Přerov nad Labem a Lysá nad Labem a Kersko). Pozemky v Sadské a Kersku se nacházejí na lesních pozemcích.

Další důležitou kapitolou údržby je nezbytná péče o vozový park Polabského muzea, který v roce 2022 čítal 3 služební vozidla – ŠKODA RAPID, VW TRANSPORTER a ŠKODA FELICIA. Do této kategorie patří i údržba a opravy travních sekaček/traktorů a dalších strojů.

Nezanedbatelnou část financí bylo potřeba vyčlenit na revize vyhrazených zařízení (plynové kotle, spalínové cesty, tlakové nádoby, plynovody, elektrorozvody, hasicí přístroje a hydranty, EZS a EPS apod.), případně na opravy a odstranění zjištěných nedostatků a školení zaměstnanců.

Zpráva o činnosti Polabského muzea v roce 2022 byla zpracována na základě zpráv o činnosti za rok 2022 odborných pracovníků a vedoucích pracovišť a oddělení Polabského muzea (jednotlivé zprávy uloženy v PM).

V Poděbradech v únoru 2023

PhDr. Jan Vinduška
ředitel Polabského muzea, p. o.